

Fundacja Edukacji Domowej
ul. Szlak 20/7
31-153, Kraków
KRS: 0000662837

Kraków, 20.05.2026 r.

Dotyczy: Rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

Szanowna Pani Minister,

w związku z projektem rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, jako Fundacja Edukacji Domowej, od lat wspierająca rodziny wybierające edukację domową i działająca na rzecz zapewnienia stabilnych i sprzyjających warunków do realizacji tej formy nauczania, **zgłaszamy krytyczne uwagi do projektu nowelizacji przepisów**, przekazanego do konsultacji społecznych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

1. Sprzeciw wobec ogólnego zakazu egzaminów online.

Projekt zakłada przeprowadzenie egzaminów klasyfikacyjnych wyłącznie stacjonarnie w szkole oraz wprowadza bezwzględny zakaz korzystania z urządzeń komunikacji zdalnej. **Uważamy to za rozwiązanie dyskryminujące i nieuwzględniające rzeczywistych potrzeb części uczniów edukacji domowej.** Niektóre grupy uczniów w szczególności osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, chorobami przewlekłymi czy trudnościami psychicznymi, takimi jak fobia szkolna **potrzebują możliwości zdawania egzaminów w bezpiecznym, domowym środowisku.**

Jednocześnie podkreślamy, że zależy nam na **zachowaniu pełnej rzetelności i wiarygodności egzaminów klasyfikacyjnych.** Możliwość przeprowadzenia egzaminu w formule zdalnej powinna być wyjątkiem, stosowanym w jasno określonych przypadkach i przy zachowaniu odpowiednich zabezpieczeń oraz dokumentacji (np. zaświadczenia od lekarza specjalisty, psychiatry lub opinii/orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej). W takich sytuacjach dyrektor szkoły powinien mieć prawo wyrazić zgodę na egzamin online, kierując się dobrem ucznia i jego dobrostanem psychicznym.

Co istotne, podczas naszego spotkania z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji Narodowej w marcu tego roku również zwracaliśmy uwagę na potrzeby uczniów ze szczególnymi wymaganiami edukacyjnymi. Cieszy nas, że MEN dostrzega istnienie tych grup i specyfikę ich sytuacji tym bardziej postulujemy, aby znalazło to realne odzwierciedlenie w projektowanych przepisach.

2. Nieracjonalne ograniczenia czasowe egzaminów.

Nowelizacja przewiduje sztywne ramy czasowe egzaminów 30-45 minut w szkołach podstawowych oraz 40-60 minut w szkołach ponadpodstawowych. Uważamy te limity za całkowicie nieuzasadnione i szkodliwe dla jakości edukacji.

- Jak uczeń szkoły ponadpodstawowej ma rzetelnie napisać rozprawkę z języka polskiego i rozwiązać test przedmiotowy w zaledwie 60 minut?
- Dla porównania egzamin ósmoklasisty z języka polskiego trwa 150 minut, a matura na poziomie podstawowym z tego przedmiotu trwa 240 minut (4 godziny). Skracanie czasu egzaminu klasyfikacyjnego, który obejmuje materiał z całego roku szkolnego, do ułamka czasu trwania egzaminów państwowych, jest uderzeniem w rzetelność weryfikacji wiedzy.

Trudno również zaakceptować sytuację, w której odgórnie, administracyjnie narzuca się sztywne ramy czasowe egzaminowania, bez uwzględnienia specyfiki poszczególnych przedmiotów, poziomu edukacyjnego ucznia czy indywidualnych metod pracy komisji egzaminacyjnych. **Tak daleko idąca standaryzacja ogranicza autonomię szkół oraz możliwość dostosowania procesu egzaminacyjnego do rzeczywistych potrzeb edukacyjnych.**

Szczególnie niepokojące jest całkowite pominięcie w projekcie kwestii egzaminów ustnych. Brak jasnych regulacji dotyczących sposobu ich organizacji oraz rozliczania czasu ich trwania rodzi poważne wątpliwości interpretacyjne i praktyczne. **Czy czas przeznaczony na odpowiedź ustną ma zostać wliczony do wskazanych limitów?** W jaki sposób szkoły mają przeprowadzać egzaminy wymagające dłuższej wypowiedzi, analizy problemowej lub rozmowy sprawdzającej rzeczywiste zrozumienie materiału?

Projektowane przepisy sprawiają wrażenie przygotowanych bez uwzględnienia realiów egzaminowania i mogą prowadzić do sytuacji, w której **priorytetem stanie się zmieszczenie w arbitralnie wyznaczonym czasie**, a nie rzetelna ocena wiedzy, kompetencji i postępów ucznia.

3. Kwestia sprawdzania egzaminów i rzetelności oceny.

Wprowadzenie obowiązku egzaminowania wyłącznie w bezpośredniej obecności komisji, w połączeniu z presją na szybkie przekazywanie wyników nierzadko jeszcze tego samego dnia budzi nasz głęboki niepokój o jakość i rzetelność procesu oceniania.

- Egzaminy ogólnopolskie, takie jak egzamin ósmoklasisty czy egzamin maturalny, są sprawdzane przez zewnętrznych egzaminatorów w wielotygodniowym procesie, właśnie po to, aby zapewnić maksymalny poziom obiektywizmu, dokładności oraz eliminację ryzyka błędów mogących wpływać na dalszą ścieżkę edukacyjną ucznia.
- Tymczasem projektowane przepisy zdają się zakładać konieczność niemal natychmiastowej oceny egzaminów klasyfikacyjnych, które obejmują materiał z całego roku nauki i często wymagają szczegółowej analizy odpowiedzi opisowych, prac pisemnych czy zadań problemowych. Nauczyciele przeprowadzający takie egzaminy również powinni mieć zapewniony odpowiedni czas na spokojną i rzetelną ocenę, bez konieczności „sprawdzania na kolanie” bezpośrednio po zakończeniu egzaminu, co może prowadzić do pomyłek oraz krzywdzących dla uczniów decyzji.

Warto podkreślić, że nawet w przypadku standardowych sprawdzianów i prac klasowych przepisy prawa oświatowego nie nakładają na nauczycieli obowiązku natychmiastowego oceniania. Choć regulacje nie określają sztywno maksymalnego terminu sprawdzenia prac, w praktyce edukacyjnej powszechnie przyjmuje się, że nauczyciel powinien mieć na ten proces do 14 dni. **Jest to rozwiązanie uznające, że rzetelna ocena wymaga czasu, skupienia oraz możliwości wielokrotnej analizy odpowiedzi ucznia.**

Trudno zatem zrozumieć, dlaczego w przypadku egzaminów klasyfikacyjnych mających znacznie większą wagę i obejmujących znacznie szerszy zakres materiału projektodawca de facto oczekuje wydania oceny w trybie natychmiastowym. **Takie podejście nie tylko obniża standardy oceniania, ale może również podważać zaufanie uczniów i rodziców do sprawiedliwości całego procesu egzaminacyjnego.**

Proponowane zmiany w obecnym kształcie, zamiast doprecyzowywać przepisy, stwarzają bariery architektoniczne i czasowe, które uderzają w specyfikę edukacji domowej i potrzeby uczniów o specjalnych wymaganiach edukacyjnych.

W naszej ocenie proponowane zmiany, zamiast doprecyzowywać zasady przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, wprowadzają dodatkowe bariery organizacyjne i czasowe, które nie uwzględniają specyfiki edukacji domowej oraz mogą negatywnie wpływać na sytuację uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Sztywne wymogi dotyczące miejsca odbywania się egzaminów, ograniczenia czasowe oraz presja na natychmiastowe ocenianie mogą obniżyć jakość i rzetelność procesu egzaminacyjnego, a także utrudnić szkołom właściwe dostosowanie warunków egzaminowania do realnych potrzeb uczniów.

Wnosimy o ponowne przeanalizowanie proponowanych przepisów, w szczególności w zakresie obowiązkowej stacjonarności egzaminów oraz czasu ich trwania, tak aby przyjęte rozwiązania odpowiadały rzeczywistym wymaganiom podstawy programowej, wspierały indywidualizację procesu edukacyjnego i służyły przede wszystkim dobru ucznia oraz komfortowi pracy szkół, które wspierają rodziny edukujące domowo.

Natalia Nowacka
Prezes Fundacji Edukacji Domowej

FUNDACJA EDUKACJI DOMOWEJ
ul. Szlak 20/7, 31-153 Kraków
REGON 366564118. NIP 6772415023

Natalia Nowacka

Fundacja Edukacji Domowej
ul. Szlak 20/7, 31-153 Kraków
KRS: 0000662837

☎ 12 291 98 58
✉ sekretariat@domowa.edu.pl
🌐 www.domowa.edu.pl